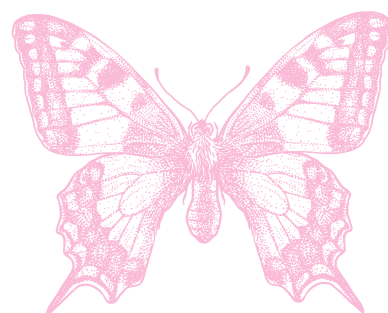

Catàleg dels invertebrats (artròpodes) de la zona urbana i periurbana del Prat de Llobregat

Anys 2016 i 2017

Autor: Diego Fernández
Entomòleg

1 Objectius

- Catalogar la fauna invertebrada (artròpodes: insectes i aràcnids) de 18 espais verds urbans i periurbans del terme municipal del Prat.
- Recopilar i actualitzar la informació anterior disponible.
- Valorar l'interès i la raresa de les espècies trobades.
- Descriure la relació de les espècies trobades amb la vegetació i formular recomanacions de gestió posteriors.

2 Metodologia

La prospecció dels artròpodes en els espais estudiats s'ha desenvolupat durant els anys 2016 i 2017, per cobrir les èpoques d'activitat de les espècies estudiades així com les franges horàries més adequades (diürnes i nocturnes), mitjançant recerca directa, mitjançant paranys amb esquer i trampes de llum. S'han efectuat un total de 1032 visites de camp, de mitjana 57 visites per espai. Entre elles, 31 han estat prospeccions nocturnes desenvolupades en 4 espais. A banda s'han incorporat, com a referència, les dades d'un jardí privat prospectat intensivament des del 2009.

3 Espais inclosos

S'han inclòs espais urbans i periurbans amb quatre tipologies diferents:

Espais resultants d'actuacions de compensació ambiental de l'impacte d'infraestructures com el Canal de la Ribera, les basses de cal Preciós o la bassa de ca l'Alaio

Espais resultants d'actuacions de restauració ambiental com el canal de transvasament, la bassa del Prat, el camí del Sorral (cal Monjo-pont C31), el parc del Riu, els espais enjardinats al costat de la C31 i els espais verds creats amb el soterrament de les vies del tren.

Espais verds urbans com els parcs de la Solidaritat, Fondo d'en Peixo, Nou, jardins d'Àngel Guimerà i un jardí privat seleccionat per la continuïtat en la seva prospecció.

Espais verds de recintes escolars (horts, hàbitats naturals i espais enjardinats amb finalitats pedagògiques): Intituts Salvador Dalí, Baldiri Guilera i Estany de la Ricarda i l'Escola del Parc.

4 Resultats

4.1. Resultats per espais prospectats

ELS INVERTEBRATS A LA CIUTAT DEL PRAT, 2016-2017								
ESPAIS ESTUDIATS	PAPALLONES	BERNATS XINXES	SALTAPRATS	ESCARABATS	FORMIGUES VESPES ABELLES	MOSQUES	LIBÈL·LULES	ALTRES
Canal de la Ribera	57	64	17	44	27	15	7	12
Parc del Riu	60	38	13	34	20	13	8	7
Jardí privat seleccionat	72	21	4	18	23	42	3	9
Parc de la Solidaritat	65	28	3	36	26	12	8	9
Parc Nou	39	29	8	25	17	14	4	8
Canal Transvasament	62	18	10	10	9	5	4	8
Camí del Sorral	31	23	3	20	19	7	5	7
Bassa del Prat	42	24	5	12	9	9	6	3
Soterrament vies tren	43	19	5	14	5	10	0	3
Fondo d'en Peixo	30	13	0	10	10	6	1	4
Jardins Àngel Guimerà	15	10	0	2	21	6	0	1
Espais C31	17	12	2	7	9	6	1	0
Cal Preciós	16	10	3	7	8	4	2	2
Ca l'Alaio	20	9	1	5	6	5	1	4
TOTAL								243

elprat.cat/biodiversitaturbana

Ajuntament del Prat de Llobregat

Cal tenir present que en el cas de dos dels espais, el Parc de la Solidaritat i el jardí privat seleccionat, es recullen dades de períodes molt més amplis que els dos anys de l'estudi global (2016 i 2017). Per a la resta, les dades corresponen només al període d'estudi.

4.2. Resultats per grups taxonòmics

Papallones	173 espècies
Bernats i xinxes	107 espècies
Escarabats	106 espècies
Mosques	54 espècies
Formigues, vespes i abelles	49 espècies
Saltaprats	27 espècies
Libèl·lules	13 espècies
Altres insectes	25 espècies
Aranyes	55 espècies
TOTAL	609 espècies

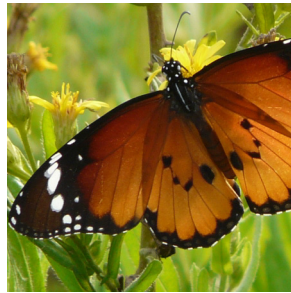

5 Espècies singulars

Entre les espècies trobades en aquest inventari destaquen algunes per la seva raresa al delta del Llobregat i pel seu consegüent interès de conservació o de gestió. Per exemple :

Sageta negra
(*Gegenes nostradamus*), papallona diürna mediterrània molt escassa a Catalunya. Al Parc del Riu.

Papallona tigre
(*Danaus chrysippus*), papallona diürna molt gran i vistosa que arriba a les nostres costes alguns anys en migració a l'estiu des de l'Àfrica i de vegades s'hi reproduïx. Al Parc del Riu i al camí del Sorral.

Gitaneta
(*Zygaena trifolii*), arna de vida diürna que viu en prats humits i posa els ous sobre els trèvols. A destacar la població tan abundant localitzada a ca l'Alaio l'any 2016.

Paó de dia
(*Inachis io*), papallona molt rara a la costa catalana, pròpia de boscos humits. No citada al Prat des del 1962. Trobada al canal de la Ribera.

Halyomorpha halys
Heteròpter asiàtic que esdevé una plaga per als conreus. Trobat l'any 2017 al parc de la Solidaritat. El Prat és la segona localitat peninsular on es troba, després de Girona.

Caenocoris nerii, heteròpter no citat en el catàleg de les espècies catalanes. Trobat prop del Parc del Riu, en la zona enjardinada del final de l'avinguda Anselm Clavé. Associat als baladres.

Solenosthedium bilunatum. Un heteròpter mediterrani propi de zones boscoses i de camps d'ametllers, trobat sorprenentment dos anys diferents en el jardí privat seleccionat.

Philanthus triangulum, un himenòpter solitari, anomenat el llop de les abelles, protegit en diferents països d'Europa per la seva raresa. Al Delta no és rar. Trobat en el jardí privat seleccionat.

Parot pruïnós (*Orthetrum brunneum*), una libèl·lula molt escassa al Delta que s'ha revelat com a molt abundant en el canal de la Ribera.

Polaines lívid (*Platycnemis latipes*), un cavallet del diable blanquinós molt rar al Delta i trobat al parc del Riu i al Canal de la Ribera.

Iberodorcadion suturale, coleòpter molt rar que té al Prat una de les seves poques localitats a Catalunya. S'ha trobat en el Parc Nou.

6 Conclusions

En general, com és lògic en un medi tan humanitzat com el terme municipal del Prat, s'han trobat moltes espècies oportunistes ben distribuïdes a Catalunya. Entre elles, hi ha un nombre significatiu d'espècies exòtiques (25, un 4% del total), la gran majoria d'elles (21 de 25) de caràcter invasor.

A banda, però, hi ha moltes d'interessants (65, un 10% del total), des del punt de vista ecològic, biogeogràfic o per la seva raresa absoluta.

Des del punt de vista metodològic, com era previsible, ha aparegut una correlació significativa entre la intensitat del mostreig de cada espai i els resultats obtinguts.

Pel que fa a la relació amb la vegetació dels espais, s'ha confirmat el paper determinant que tenen les plantes autòctones en la presència d'una comunitat d'invertebrats rica i diversa, com es pot apreciar en el parc de la Solidaritat. En ocasions (per exemple en els jardins d'Àngel Guimerà), la presència d'espècies atractives per als pol·linitzadors compensa sobradament la migradesa de les dimensions de l'espai.

En relació al manteniment dels espais verds, l'estudi ha permès introduir recomanacions concretes per afavorir la biodiversitat dels invertebrats en espais periurbans, particularment pel que fa a la gestió dels herbassars de marges de camins mitjançant segues. Reduir la seva freqüència, preservar alguns espais sense sega per tal que es renaturalitzin i evitar les intervencions en els períodes més crítics per a la flora i la fauna són les principals recomanacions.

Altres recomanacions van en la línia d'introduir espècies autòctones i adequades per als pol·linitzadors en la jardineria urbana i periurbana i desenvolupar actuacions com jardins de papallones, hotels d'insectes i altres intervencions en espais públics amb un impacte positiu també per a la sensibilització ciutadana sobre la biodiversitat.

